

OMT Sektionens Utbildningsprogram

Vad är Ortopedisk Manuell Terapi?

OMT-sektionen inom Legitimerade sjukgymnasters Riksförbund (LSR) grundades 1966 som den första av idag 18 sektioner. International Federation of Orthopaedic Manipulative Therapists (IFOMT) godkändes 1974 som den första sektionen inom världssjukgymnastförbundet (WCPT) som tillhör WHO. IFOMT ändrade under 2009 namn till IFOMPT (International Federation of Orthopaedic Manipulative Physical Therapists). Av 101 medlemsländer i WCPT är 22 medlemmar i IFOMPT och ytterligare länder arbetar med sin ansökan. För att ett land skall kunna vara medlem av IFOMPT krävs att landet har ett godkänt utbildningsprogram i OMT baserat på de kvalitetssäkrade "standards" som IFOMPT arbetat fram. OMT-sektionen är sedan 1982 svensk representant inom IFOMPT/WCPT.

Internationell definition av OMT fastställd av IFOMPT 2004

Ortopedisk Manuell (Fysio)Terapi (OMT) är ett internationellt specialområde inom sjukgymnastik/fysioterapi för handhavande av akuta och långvariga smärtproblem, funktionsstörningar, skador och sjukdomar i rörelsesystemet, det neuro-muskulo-skelettala systemet. Omhändertagandet är baserat på kliniskt resonemang och mycket specifika åtgärder som inkluderar manuella undersöknings- och behandlingstekniker samt funktionsträning. OMT anpassas till varje enskild patient utifrån en biopsykosocial modell samt omfattas och drivs även av aktuell vetenskaplig och klinisk evidens.

OMT-sektionens utbildningsprogram

Starten för bildandet av OMT-sektionen lades vid en grundkurs 1965. Vid den tiden hade redan OMT-utbildning bedrivits under många år i Sverige av Fysioterapeuten Freddy Kaltenborn och hans lärarkollegor från Norge. Inom IFOMPT finns många olika "skolor och tekniker" representerade. I Sverige är OMT-sektionens utbildningsprogram baserat på Kaltenborn-Evjenth konceptet för OMT, ett av de två största systemen för OMT i världen. Sektionens utbildningsprogram är uppdelat i OMT steg I, 2 och 3. OMT steg I består av grundkurserna R1/R2 (Rygg undersökning/behandling) samt E1/E2 (Extremitet undersökning/behandling) för övre och nedre kroppshalvan vilka omfattar 140 timmar. Fördjupningsutbildningen OMT steg 2 och 3 motsvarar totalt sex terminers utbildning på halvfart. Fortlöpande kunskapskontroll sker under hela utbildningen och den avslutas med teoretisk, teknisk och klinisk kunskapskontroll och titeln OMT-examen. Grundkurser och fördjupningsutbildning i OMT har under de senaste 20 åren givits som valbara kurser under grundutbildningen till sjukgymnast, samt som påbyggnads- magister och uppdragsutbildningar på olika universitet i Sverige och då har en utbildning motsvarande OMT steg I gett 10 högskolepoäng och hela utbildningsprogrammet sammanlagt 70 högskolepoäng. OMT-sektionen arbetar för att få in hela programmet som ett Mastersprogram på Universitet så som det finns i många andra länder. Behovet av OMT steg I som randutbildningskurser och som fortbildning för alla kliniskt verksamma sjukgymnaster kommer dock alltid att finnas.

OMT-sektionens grundkurser inom OMT steg I 2008-2009

Från 2008 ges grundkurserna OMT steg I uppdelat på kursträffar om 2 respektive 3 dagar, totalt 15 kursdagar. Kurserna ges som steg 1 övre (7 dagar) samt steg 1 nedre (8 dagar). Detta upplägg har många fördelar både praktiskt och pedagogiskt.

Rent praktiskt är det enklare att vara borta från arbetet 2 eller 3 dagar i stället för hela veckokurser. Pedagogiskt får kursdeltagaren ut mycket mer på kortare kursträffar då hon/han hinner komma hem mellan kursträffarna och arbeta med nya tekniker och fördjupa sitt kliniska resonemang. Fördelen är även att rygg och extremitetskurserna ges tillsammans i ett större sammanhang vilket fördjupar den kliniska kompetensen ytterligare på ett tids- och kostnadseffektivt sätt. OMT-sektionens blå intyg delas ut för varje avslutat kursavsnitt. Deltagare som genomför hela OMT steg I får sektionens blå intyg för OMT steg I.

OMT steg 1: Kursens mål och innehåll

Kursens mål är att deltagarna efter genomgången kurs skall ha goda kunskaper i generell och specifik undersökningsteknik vid analys av funktionsproblem i rygg och extremiteter. Vidare skall deltagaren kunna utföra analys av smärta och smärtursprung samt känna till indikationer och kontraindikationer för manuell behandling samt att kunna använda kunskapen på ett evidensbaserat sätt i det dagliga arbetet. Efter fastställande av funktionsdiagnos skall deltagaren även kunna utföra adekvat manuell behandling samt kunna sammanställa lämpligt hemprogram i smärtlindrande och/eller funktionsökande syfte. Kursen innehåller föreläsningar omfattande funktionell anatomi, biomekanik, kliniska syndrom och smärttillstånd. Vidare behandlas differentialdiagnostik samt de grundläggande principerna för undersöknings- och behandlingstekniker inom OMT. Demonstrationer och praktiska övningar sker i grupp om 10-12 kursdeltagare per lärare och omfattar generell och specifik undersökningsteknik för det neuro-muskulo-skelettala systemet. Vidare innefattas behandlingstekniker för specifik mobilisering och manipulation samt stabilitetsträning, behandling av smärttillstånd, muskeltöjningstekniker, hemprogram samt grupparbete kring patientfall. Mellan kursträffarna kommer deltagarna individuellt och/eller i grupp att få genomföra och förbereda olika fördjupningsuppgifter.

OMT Steg 2 och 3: kursernas mål och innehåll

Genom OMT-sektionens anslutning till IFOMPT (www.IFOMPT.org) styrs OMT-utbildningen av IFOMPTs utbildningsdokument utifrån lärande mål och kvalitetsarbete. För att i detalj läsa om målen för utbildningen, läs vidare under "standard documents". Varje utbildningsort som bedriver steg 2 och 3 utbildning har av IFOMPT godkänd utbildningsnivå och kan tillhandahålla mer detaljerad kursinformation om respektive kurs upplägg.

OMT Steg 2

Kursen syftar till att ge fördjupade kunskaper i smärtanalys, differentialdiagnostik, samt generella och specifika undersöknings- och behandlingstekniker i extremiteter och columna.

Rekommenderas till legitimerade sjukgymnaster som arbetar med patienter med funktionsstörningar, skador och sjukdomar i det neuro-muskulo-skelettala systemet.

OMT Steg 3

Kursen syftar till ytterligare fördjupade kunskaper i smärtanalys, differentialdiagnostik, funktionsanalys, specifik behandling av extremiteter, columna och individuellt anpassad träningsterapi.

Utbildningen leder till en internationell examen i Ortopedisk Manuell Terapi som tillsammans med magisterexamen ger specialistkompetens inom OMT.

Rekommenderas till legitimerade sjukgymnaster som arbetar med patienter med funktionsstörningar, skador och sjukdomar i det neuro-muskulo-skelettala systemet och som förväntas fungera som konsult till andra aktörer inom vården.

Utbildningsorter samt kvalitetsansvarig lärare

Stockholm, Haninge: Peter Ehlin, peter@hfc.se

Västerås: Ingela Lundholm-Ågren, ingela@erikslunds-sjukgymnastik.se

Örebro: Georg Lohse, georg.lohse@rehabtjanst.se

Umeå: Björn Aasa, bjorn.aasa@docilis.se

Lund: Eva Hammarlund Paulsson, eva@omtsweden.se

Kvalitetssäkring

OMT-sektionen kvalitetssäkrar utbildningarna i enlighet med riktlinjerna i IFOMPTs "international monitoring process" se:

www.IFOMPT.org

www.omtsweden.se,

www.IFOMPT.org,

www.LSR.se,

www.WCPT.org,

www.IFOMT2008.nl